

**PLASTİK SANATLAR
ALANINDA BASKİRESİM
ÜZERİNE YAKLAŞIMLAR
I**

Editör

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN
Dr. Öğr. Üyesi M. Fatih GÖK

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-375-186-9	Ön Kapak Resmi Öğr. Gör. Ümit PARSIL "Kentaur" 8x12 cm. Linol Baskı 2008
Kitap Adı Plastik Sanatlar Alanında Baskıresim Üzerine Yaklaşımlar-1	Arka Kapak Resmi Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN
Editör Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN ORCID iD: 0000-0002-0787-7505 Dr. Öğr. Üyesi M. Fatih GÖK ORCID iD: 0000-0001-9686-7888	Yayıncı Sertifika No 47518
Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN	Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık
Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi	Bisac Code ART000000
	DOI 10.37609/akya.3395

Kütüphane Kimlik Kartı
Plastik Sanatlar Alanında Resim Sanatçı Seçkileri-1 / ed. Fahrettin Geçen, M. Fatih Gök.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
133 s. : resim. ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253751821
1. Sanat--Resim.

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenisehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İçindekiler

BÖLÜM 1	Özgün Baskı Resim Sanatı ve Ağaç Baskı Tekniği.....	1
	<i>Hatice AKBAŞ DEMİR</i>	
BÖLÜM 2	Baskı Resim Uygulamalarında Melez Bir Teknik: Monotip Baskı.....	17
	<i>Ümit PARSIL</i>	
BÖLÜM 3	Ağaç Baskı Tekniği ve Käthe Kollwitz Eserleri Üzerinden İncelenmesi.....	33
	<i>Birgöl ÖZÇELİKÇİ TAŞÖREN</i>	
BÖLÜM 4	Baskı Resimde Kültürel ve Sosyal Yansımalar	45
	<i>Semih ÇINAR</i>	
BÖLÜM 5	Çukur Baskı: Geleneksel Tekniklerden Dijital Çağa	65
	<i>Özgür UĞUZ</i>	
BÖLÜM 6	Sınırları Aşmak: Baskıresimde Yeni Medyumlar ve Dijital Dönüşüm.....	87
	<i>Emre İNAN</i>	
BÖLÜM 7	Birey- Doğa İlişkisi: Semih Çınar'ın Yapıtları Üzerine Bir İnceleme	101
	<i>Merve ALTIN AKKAYA</i>	
BÖLÜM 8	Ümit Parsıl'ın Gravür Baskılarında Mitolojik Temalı Eserler	115
	<i>Fahrettin GEÇEN</i>	

Yazarlar

Arş. Gör. Dr. Merve ALTIN AKKAYA
Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar
Fakültesi Resim Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Semih ÇINAR
Adıyaman Üniversitesi, Güzel Sanatlar
Fakültesi, Resim Bölümü

Arş. Gör. Hatice AKBAŞ DEMİR
Adıyaman Üniversitesi Güzel Sanatlar
Fakültesi, Resim Bölümü

Doç. Dr. Fahrettin GEÇEN
İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve
Tasarım Fakültesi, Resim Bölümü

Emre İNAN
Sanatta Yeterlik Öğr. Anadolu Üniversitesi,
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Baskı Sanatları
ASD.

Öğr. Gör. Ümit PARSIL
Adıyaman Üniversitesi Teknik Bilimler
Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü,
Mimari Dekoratif Sanatlar Programı

Dr. Öğr. Üyesi Özgür UĞUZ
Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar
Fakültesi Baskı Sanatları Bölümü

Birgül ÖZÇELİKÇİ TAŞÖREN
Uzm. Öğretmen Kocaeli Güzel Sanatlar
Lisesi

Katkılarından dolayı Öğr. Gör. Ümit PARSIL'a teşekkür ederiz

BÖLÜM 1

Özgün Baskı Resim Sanatı ve Ağaç Baskı Tekniği

Hatice AKBAŞ DEMİR¹

|GİRİŞ

Mağara duvarlarına herhangi bir araç kullanmadan el baskıları yapılarak baş-
layan baskı resim, günümüzdeki teknolojik olanaklarına farklı üsluplar ge-
tirilerek geleneksel yöntemlerle yapılan bir sanattır. Özgün baskı resim, gelenek-
sel ve modern sanat unsurlarını kapsayan bir sanat dalı olarak yürütölmektedir.

Özgün baskı resmin tarihteki ilk örnekleri, Sümerler dönemindeki oyulmuş silindir mühürlerin kil üzerinde döndürerek oluşturdukları baskılarda görölmektedir. Bu ilk baskılar, oyun kartları, dini kitaplar ve sanat eserlerini çoğaltma tekniği olarak kullanılan baskı resim sanatı, günümüzde kullanılan farklı tekniklerle birlikte özgün bir sanat dalı olarak kabul edilmektedir (Kıran, 2017, s.56). Tarihsel süreç içerisinde ele alındığında Uzakdođu'da özgün bir sanat formu olarak ortaya çıkarken Avrupa'da ticari amaçla çoğaltma yöntemi olarak bilinen röprodüksiyon şeklinde görölmektedir.

Baskı resmin Avrupa'daki bilinen ilk örnekleri, doğudaki gibi dini kitapların çoğaltılması ve tekstil alanında kullanılmıştır. Rönesansın yayılmasıyla ahşap ve metal kalıplara resim oyup basma sanatını beraberinde getirmiştir (Aslıer, 1985, s.33-34). Avrupa'da 15.yüzyılda matbaanın icadı ile birlikte baskı resim, yeni bir döneme girerek kitap süslemeleri ve illüstrasyonlarda kullanılarak sanatsal bir kimlik kazanmıştır (Tansuğ, 2005, s.310).

¹ Arş. Gör., Adıyaman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü,
hdemir@adiyaman.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0815-6336

SONUÇ

Plastik sanatların içerisinde yer alan baskı resim, kalıp üzerine duyu ve düşüncelerin somutlaştırılmasıyla bir yüzeye aktarılarak elde edilmektedir. Birçok sanatçının ifade etme yöntemi olmakla birlikte modern yöntemlerle icra edilmiştir. Özgün baskı teknikleri arasında yer alan yüksek baskı, sanatçıların uygulama alanlarının olanaklarına kolaylıkla ulaşabilecekleri bir yöntem olmuştur. Bu yöntemle yaratıcılıklarına uygun bir zemin hazırlayarak baskı tekniğini geliştirmişlerdir.

Ağaç baskı tekniği, her bireyin kolaylıkla uygulayabileceği tekniktir. Baskıların çoğaltılabilme özelliği, sanatsal işlev dışında değerlendirilirken sanat eserinin biricik olma özelliği ile sanatsal üretim alanı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Yüksek baskı teknikleri arasında olan ağaç baskının, yapılan değerlendirmeler ışığında modern bir teknik olduğu yargısına varabiliriz. Yapılan araştırmalar ve ileriye dönük çalışmaların sanata ve sanatçılara bu alanda katkı sunması beklenmektedir.

KAYNAKLAR

- Aşier, M. (1985). Son Yüzyılda Türkiye’de Özgün Baskiresim Sanatı. Türkiye’de Sanatın Bugünü ve Yarını. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 1.Uluslararası Sanat Sempozyumu. Güzel Sanatlar Fakültesi, 1. 31-38.
- Aşier, M. ve Özsezgin K. (1989). Başlangıçından Bugüne Çağdaş Türk Resim Sanatı, Cilt.4, İstanbul, Tıglat Basımevi.
- Bektaş, C. (1997). *Grafik Tasarım*. Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi 2. İstanbul: Yem Yayınları 702-711.
- Demir, H. A. (2022). Anadolu Halk Sanatları Ve Yazma Baskı Sanatı: Bedri Rahmi Eyüboğlu. İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 8(16), 185-193.
- Grabowski, B. ve Fick, B. (2012). *Baskiresim – Kapsamlı Materyaller & Teknikler Rehberi*, Çev: S. A. Eskier ve A. Z. Tunç, İzmir, Karakalem Kitabevi Yayınlar
- İşler, A.Ş. (1997). *Geçmişten Günümüze Ağaç Gravür ve Ağaç Baskı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, Grafik Ana Sanat Dalı.
- Kıran, H. (2017). Çağdaş Baskı Resim Sanatına Bir Bakış. Anadolu Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 10.
- Tansuğ, S. (2005). *Çağdaş Türk Sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tekcan, S. S. (1997). Özgün Baskı. *Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi* 3. İstanbul: Yem Yayınları, 1413-1414.
- Görsel Kaynaklar**
- Görsel 1:** <https://www.pivada.com/albrecht-durer-mahser>
- Görsel 2:** Şahin, S. (2019). Mustafa Aşier’in Yüksek Baskı Resimleri Üzerine Bir Analiz. *Ulak-bülge*, 7 (32).

- Görsel 3:** Demir, H. A. (2022). Anadolu Halk Sanatları Ve Yazma Baskı Sanatı: Bedri Rahmi Eyüboğlu. İstanbul Aydın Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 8(16).
- Görsel 10.** <https://cihangirceylan.wordpress.com/wp-content/uploads/2018/04/ac49fac3a7-baski-ve-lino-baski-teknikleri-dosya-output.pdf>
- Görsel 11:** <https://gsfresim.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/04/ac49fac3a7-baski-slayt.pdf>
- Görsel 12:** Kılıç, G. A. (2012). *Yüksek Baskı Tekniği ve Türk Baskı Resmine Yansımaları* Doktora Tezi, Güzel Sanatlar Enstitüsü).

BÖLÜM 2

Baskı Resim Uygulamalarında Melez Bir Teknik: Monotip Baskı

Ümit PARSIL¹

|GİRİŞ

Baskı resim uygulamaları geçmişten günümüze kadar varlığını kanıtlamış ve farklı disiplinlerle, sanatsal çalışmalarda gösterilen uygulama tekniğidir. Bu teknik farklı tip örnek baskı teknikleriyle resim alanında sanatsal uygulamaların ortaya çıkmasını sağlamıştır. Resmin, kullanılan yöntem ve teknikler bağlamında farklı yollarla kullanılması baskı tekniklerinde çeşitlenmesini sağlamıştır. Özellikle resim sanatında geline nokta dikkate alındığında baskı tekniklerinin de bunda faydası mevcuttur. Bu fayda baskı resim tekniklerini de çeşitlenmesini sağlamıştır. Baskı resim uygulamaları basarak ve çoğaltılarak elde edilen bir sanatsal yapıtları üretme sürecidir. Bir kâğıt, plaka, ağaç kalıpları ya da başka bir yüzeyde materyaller yardımıyla bir biçimin oluşturulmasını ve düzenlenmesini içeren sanatsal bir alandır. Bu alanı çeşitlendiren ve yaratım sürecinde yaratıcı ürünlerin ortaya çıkmasında başat unsur baskı tekniklerinin farklı tip örneklerle kullanılmasıdır. Özellikle sanatçı baskı resim yaratma sürecinde birden çok üretimlerde bulunarak orijinal eserler ortaya koyar. Dolayısıyla sanatçının bu yaratım sürecinde aktifliği de ön plandadır. Yaratıcının birden fazla orijinal sanat eseri üretmesine olanak sağlayan bir süreç olan baskı resim, çoğu durumda metal, taş, ahşap ya da diğer malzemelerden yapılmış bir matris üzerinde bir görüntü oluşturur. Bu görüntüler farklı yapıtların ortaya çıkmasını sağlar ve tekniklerin çeşitlenmesiyle baskı resim anlam kazanır. Bu anlamda baskı resim tekniklerin-

¹ Öğr. Gör., Adıyaman Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü, Mimari Dekoratif Sanatlar Programı, umitparsil@adiyaman.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-1901-5400

SONUÇ

Disiplinler arası çoğaltma ilkesini temel alan özgün baskı resim çerçevesi, teknolojik gelişmelere dayalı, evrensel ve disiplinler arası bir baskı sanatı için sistematik ve çeşitli malzeme akışını sağlayan zengin eserlerin çoğaltılması, üretilmesi ve sunulmasıdır. Dolayısıyla baskı resim, formüle edilmiş ve yerleşik ilkeler çerçevesinde geliştirilen uygulama ve tekniklerde kullanılan bir sanat biçimidir (Beris, Gülaçtı, 2020). Baskı resim sanatı 19. yüzyılın ikinci yarısında başlarken, 20. yüzyıldaki teknolojik gelişmeler baskı sanatında köklü ve özgün değişimlere yol açmıştır. Geleneğe dayalı olarak gelişen baskı sanatı, dijital çağla birlikte geleneksel felsefe ve kültürün yanı sıra dijital sanattan da biraz daha bağımsız olarak ilerleyerek başta trendi ve çağdaş trendler olmak üzere yeni trendlere dönüşmüştür. Mevcut entegrasyonu sağlanırken, geçmişin temeli ile özümsemesi ilkesine hâlâ uyulmaktadır. Bu prensibe dayanarak dijital çağın geri dönüşü; baskı resmin disiplinler arası bir temel kazanmasının yolunu açmıştır. Tüm bu gelişmeler baskı resmin metodolojik olarak yeniden yorumlanmasını sağlamıştır. 21. yüzyıl görsel sanatlarında yerini ve önemini geçmiş derslerden ve güncel kompozisyonlardan yola çıkarak kuran özgün baskı resim, çevreye daha saygılı, insan sağlığına daha fazla odaklanan, çağa saygılı tekniklerle konumunu yıllar içerisinde belirlemiştir (Mollaoglu, 2022). Dolayısıyla baskı resim sanatının tarihsel ve günümüz konumu göz önüne alındığında yenilenmenin ve değişimin farkındalığı büyüktür. Bu anlamda baskı resimde farklı tekniklerin de kullanım alanlarının gün geçtikçe değişimi olağandır. Diğer baskı resim uygulamalarından farklı olarak gelişen mono baskı tip uygulaması da buna örnek gösterilebilir. Günümüzde baskı resim uygulamalarında gelinen nokta, multidisipliner bir alan kazanmış olmasıdır. Bu da günümüz sanat anlayışıyla örtüşen yaygın bir ortam olarak görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Beris Y., Gülaçtı, E. (2020). Influences of Japanese Prints on European Printmaking (In The Case of Degas-Manzi Partnership). *GRID*. 609-620
- Cachin, F. (1974). Introduction. J. Adhémar, & F. Cachin içinde, Degas: The Complete Ethings, Lithographs and Monotypes (s. 75-90). Londra: Thames & Hudson.
- Doksanoğlu, A. (2020). Güzel Sanatlar Eğitiminde Etkin Öğrenme Becerisi Geliştirme Bağlamında Bir Şema Örneği: Monobaskı Tekniği. *Journal of Arts*, 3(3), 237-264.
- İlbeyi, G. (1994). Baskiresim.
- Fırınçı, M. (2013). Dijital Çağda Geleneksel Baskı Resim ve Teknikler Arası Geçiş (Melezleşme). *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4(4), 127-135.
- Kayahan, Z. (2019). Disiplinlerarası Süreçte "Resim-Baskiresim Yakınlaşmalar" Üzerine Bireysel Söylemler. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 8(61), 1133-1147.

- Mollaoglu, S. (2022). Özgün Baskı ve Kullanım Alanları. Turizm ve Sanat. Akın, A. (edt.). İksad Yayınevi.
- Moser, J. (1997). Singular Impressions: The Monotype in America. Washington, DC: Smithsonian American Art Museum.
- Öcal, S. (2021). Baskı Resim Sürecinde Temel Teknikler. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 8(66), 463-471.
- Wisneski, K. (1995). Monotype/Monoprint: History and Techniques. Ithaca, New York: Bullbrier Press.

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1.** <https://kayiprihtim.com/dosya/elmas-sutra-dunyanin-en-eski-basili-kitabi/>
- Görsel 2.** <https://www.burcakbalamber.com/single-post/melez-bir-bask%C4%B1resim-tekni%C4%9Fi-on-yedinci-y%C3%BCzy%C4%B1ldan-on-dokuzuncu-y%C3%BCzy%C4%B1la-monotip>
- Görsel 3.** <https://www.burcakbalamber.com/single-post/melez-bir-bask%C4%B1resim-tekni%C4%9Fi-on-yedinci-y%C3%BCzy%C4%B1ldan-on-dokuzuncu-y%C3%BCzy%C4%B1la-monotip>
- Görsel 4.** [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paul_Gauguin,_Eve_\(The_Nightmare\),_1899%E2%80%931900_monotype.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Paul_Gauguin,_Eve_(The_Nightmare),_1899%E2%80%931900_monotype.jpg)
- Görsel 5.** Kişisel Erişim Kasım 2024
- Görsel 6.** Kişisel Erişim Kasım 2024
- Görsel 9.** Arısoy, D. & Kayahan, Z. (2022). “Monobaskı Üzerine Bir Uygulama Örneği”, *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, (Issn:2630-631X) 8(62)
- Görsel 10.** Kişisel Erişim Kasım 2024
- Görsel 11.** Kişisel Erişim Kasım 2024

BÖLÜM 3

Ağaç Baskı Tekniği ve Käthe Kollwitz Eserleri Üzerinden İncelenmesi

Birgül ÖZÇELİKÇİ TAŞÖREN¹

GİRİŞ

Özgün baskı resim teknikleri, bir sanat eserinin çoğaltılabilmesi için geliştirilen yöntemleri içermektedir. Özgün bir tasarımın gravür, taş (litografi), ağaç, ipek (serigrafi) baskı vb. teknikler kullanılarak, yüzeylere basım tekniğiyle uygulanması özgün baskı resim olarak adlandırılabilir. Genellikle yüksek ve çukur baskı olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu şekilde sınıflandırılmasına rağmen tıpkı resim sanatında olduğu gibi tüm kompozisyon ilke ve öğelerini kapsar ve bir o kadar da özgünlüğü içinde barındırır. Özgün baskı sanatının resim sanatından ayrılan yönü tek değil, birden fazla çoğaltılabilmesidir (İçmeli, 1985: 64). Sanatçı ön hazırlıkla oluşturduğu tasarımlarını dilediği baskı tekniğini kullanarak özgün eserlerini gerçekleştirebilmektedir.

Bu araştırma Käthe Kollwitz'in ağaç baskı tekniği ile ürettiği eserler üzerinden ağaç baskı tekniğinin tarihi gelişimi, uygulama aşamalarının incelenmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir.

AĞAÇ BASKI TEKNİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Yüksek baskı tekniği sanatçıya geniş kullanım alanları sağlamaktadır. Özellikle diğer baskı tekniklerinin ilerlemesinde büyük rol oynar. Özgün baskı sanatın başlangıcı için kesin bir tarih verilememektedir. Buna rağmen bazı mağara duvar resimlerinde baskı tekniğinin kullanıldığı gözlemlenmiştir.

¹ Uzm. Öğretmen Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi, bozcelikci@gmail.com, ORCID iD: 0009-0002-8556-2637

KAYNAKLAR

- Akalan, G. (2000). *Gravür*. Ankara: Kale Seramik Sanat Yayınları.
- Gürler, Z. 2, Doğan E. Y. 3, Yılmaz, B. (2019) “Özgün Baskı Resim Sanatı Üzerine Bir Araştırma”, Ulusal / Hakemli E-Dergi, Düzce Üniversitesi Sanat Tasarım Ve Mimarlık Fakültesi Yayını, Tükhe Sanat Ve Tasarım Dergisi, Haziran 2019, Cilt 04, Sayı 06, S: 408-429, E-Issn: 2667-6818
- Chesterman, M.-Nelson, R. (2015), “Making Woodblock Prints”, First Published In By The Crowood Press Ltd, Ramsbury, Marlborough Wiltshire, 17.
- Dökeroğlu T, Ö. (2019), Acının Resmini Yapmak, Käthe Kollwitz Resimleri Üzerinden Bir Bakış, International Journal Of Interdisciplinary And Intercultural Art, Cilt: 4, Sayı: 7, Haziran-Temmuz- Yaz, S.165-166
- İçmeli, M. (1985), Çağdaş Açından Türk Grafik Sanatları. Türkiye’de Sanatın Bugünü Ve Yarını. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 1. Uluslararası Sanat Sempozyumu. Ankara: Güzel Sanatlar Fakültesi:1, 61-67
- Tekcan, S. S. (1997). Özgün Baskı. Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi 3. İstanbul: Yem. 1413-1414
- Karaalan, S. Ö. (2020), “Mokuhanga Ağaç Baskı Sanatı”, Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences, 6(27): 941- 950.
- Kennedy, P. (2016), “War And Compassion: The Art Of Käthe Kollwitz”; <https://illustration-chronicles.com/war-and-compassion-the-art-of-kathe-kollwitz>, Çev. Uğurcan Kurt, E.T. 0611.2024
- Kınık, M. (2012), Xylografie’nın İllüstrasyonda Ve İllüstratif Kitap Tasarımlarında Kullanımı Üzerine Tarihsel Bir Araştırma, Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı: 29, S.1-13, S. 5. Ankara.
- Kıran, H. (2017). Çağdaş Baskı Resim Sanatına Bir Bakış. Anadolu Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi, 10.
- Kızılırmak Ç, B. (2022), “Käthe Kollwitz Baskiresimlerinde Kadın İmgesi Üzerine Bir İnceleme”, Sanat Ve İnsan Dergisi, Özel Sayı Issn 1309-7156, S. 77
- Roggenkamp, S. (2015), “Käthe Kollwitz, In Memoriam Karl Liebknecht,” In Smarthistory, August 9, <https://smarthistory.org/kathe-kollwitz-in-memoriam-karl-liebknecht/> Çev. Uğurcan Kurt, E.T. 13.11.2024
- Sısd Museum, Rhode Island Tasarım Okulu, Bir Protesto Süreci: Käthe Kollwitz’in Baskıları Ve Çizimleri, 28 Temmuz 2006-26 Kasım 2006, E.T. 12.11.2024
- Görsel Kaynaklar**
- Görsel 1:** <https://www.thequestioner.org/content/images/size/w2000/2023/06/what-it-means-to-be-ourselves.jpg>, e.t. 08.11.2024
- Görsel 2:**
- a. http://inkan-search.net/kanri/inkan/inkan_img/inkan_20150517184232.jpg, e.t. 08.11.2024
- b. http://inkan-search.net/kanri/inkan/inkan_img/inkan_20150517184144.jpg, e.t. 08.11.2024
- Görsel 3:** <https://collectionapi.metmuseum.org/api/collection/v1/iiif/51093/149436/main-image> e.t. 18.11.2024
- Görsel 4:** ALLİSON, S. (2011), “Block Printing Basic Techniques for Linoleum and Wood”, Stackpole Books, s.78-118
- Görsel 5:** <https://www.pomona.edu/museum/exhibitions/2014/witness#gallery-1>, e.t. 18.11.2024
- Görsel 6:** https://www.moma.org/s/ge/collection_ge/objbyartist/objbyartist_artid-3201_role-1_sov_page-17.html e.t. 18.11.2024
- Görsel 7:** https://renaissancesociety.org/media/files/1966_german_ex_14.jpg, e.t. 18.11.2024
- Görsel 8:** <https://trismuseum.cdn.picturepark.com/v/CmqevbvS/>, e.t. 08.11.2024
- Görsel 9:** <https://www.gallery.ca/collection/artwork/memorial-for-karl-liebknecht>, e.t. 18.11.2024

BÖLÜM 4

Baskı Resimde Kültürel ve Sosyal Yansımalar

Semih ÇINAR¹

GİRİŞ

İnsanlık tarihinde sanatın temellerini oluşturan belirli unsurlar bulunmaktadır. Teknik bilginin gelişmişliği aynı zamanda kültür ve sanatın yükselişine yol açmıştır. Burada nesiller boyunca aktarılan kültürün temelinde de sanat önemli bir dayanak noktası haline gelmiştir. Bu girift yapının tümü bir medeniyetin ana yapısını oluşturmaktadır. Kültürün gelişmişliğinin aynı zamanda o toplumun hakimiyet alanıyla da yakın bir ilişkisi bulunmaktadır. Sanat ve kültürel normların varlığı, insanın dünyanın kaynaklarını etkili ve verimli kullanabileceği bir yapı oluşturmaya da katkı sağlamaktadır. İnsanlık ilk olarak bilginin ve kültürün kalıcılığını ve devamlılığını sağlama amacı gütmüştür. Bilgi ancak bu sayede aktarılabilir ve genişletilebilir. Bu amaç doğrultusunda toplumlar ilk olarak taşları yontarak, topraktan ve kilden şekil verdikleri nesnelere kullanarak aktarım sağlamışlardır. İlk kaynakları doğadaki nesnelere olmuş, bunların yanı sıra bitki kökenli boyalar ile de renklendirmeler ve çizimler gerçekleştirmişlerdir. İnsanın zihinsel gelişmişliği çevreyi anlama, şekillendirme ve planlama becerisi ile gerçekleştirdiği faaliyetler, duygusal zekanın da bir diğer yansıması olan estetik algısı bu üretime katkı sağlamıştır. Ancak uzun zamanlar alan ve yoğun çaba gerektiren bu uygulama faaliyetleri nasıl hızlandırılabilir ve taşımaya elverişli bir hal alabilir düşüncesi, insanlık tarihini farklı bir sürecin içerisine girmesini sağlayacak bilginin devamlılığını ve yayılımını işlevsel bir biçimde oluşturacak, kültürlerarası etkileşimi arttıracak duruma getirebilirdi? Bu duruma ait örnekler-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, scinar@adiyaman.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-5942-3241

ve anlatımına dönüşmüştür. Baskı resmin Japonya’da gelişimi dünya sanatındaki yeri açısından önemlidir. Kültür ve sanat ilişkisinin yoğun bir biçimde hissedildiği Japon ağaç baskıları adeta Japon toplumunun bir aynası görevi halini almıştır. Modern sanat sonrası ise Pop Art’ta toplumda oluşan yeni yaşam biçiminin ve popüler kültürün bir temsili olarak kendine yer bulan baskı resim, günümüzde ise hem geçmiş kültürlere dair göndermeleri bulunduran, hem de dönemin toplum yapısına ve problemlerine göndermeler bulunduran bir hale bürünmüştür. Güncel sanatta disiplinler arası bir anlatın içeresine de kolayca dahil edilebilen baskı resim, tekniksel olarak da geleneksel yöntemlerin devamlılığını koruyabilmesi açısından birçok sanat disiplininden ayrı bir yer edinebilmiştir. Bunun da ötesinde dijital unsurların da tekniğe dahil edilmesinin baskı resmin sınırlarını genişleterek yenilikçi bir bakış açısı kazanmasına neden olduğu görülmüştür.

KAYNAKLAR

- Turani, A. (1992). Dünya Sanat Tarihi, Remzi Kitapevi. İstanbul (25. Basım Kasım 2023)
- Garbutt, B. (1968). Silk Screen Printing: Commercial Mediumto Contemporary Fine Art Medium. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Universty of Wyoming, Wyoming.
- Anesaki, M. (2022). Japon Kültürü, (Çev. Cemal Can Tarımcıoğlu), Maya kitap, 1. Baskı. Eylül 2022.
- Bilginer, O. (2014). Serigrafinin Tarihçesi ve Türkiye’de Serigrafi Sanatı, Sanat Yazıları, 2014 Kasım.
- Britannica. Erişim: <https://www.britannica.com/art/printmaking/History-of-printmaking>
- Highpointprintmaking Erişim: <https://www.highpointprintmaking.org/calendar/2021/9/24/cbmlip>
- History of Information. Erişim <https://www.historyofinformation.com/detail.php?id=2241>
- History Of Information. Erişim: <https://www.historyofinformation.com/detail.php?id=207>
- Jaco Putker. Erişim: <https://www.jacopotker.com/artiststatement>
- Momaa. Erişim: <https://momaa.org/the-rich-tradition-of-contemporary-african-printmaking/>.
- Tribecaprintworks. Erişim: <https://www.tribecaprintworks.com/history-of-printmaking/>
- Wikipedia. Erişim: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Octoroon

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1. https://en.wikipedia.org/wiki/Cueva_de_las_Manos
- Görsel 2. <https://www.historyofinformation.com/image.php?id=1988>
- Görsel 3. https://en.wikipedia.org/wiki/Diamond_Sutra
- Görsel 4. <https://shorturl.at/a21FZ>
- Görsel 5. <https://philamuseum.org/collection/object/210745>
- Görsel 6. <https://shorturl.at/tPwl8>
- Görsel 7. <https://www.masterworksfineart.com/artists/andy-warhol/marilyn-monroe>
- Görsel 8. <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/333993>
- Görsel 9. <https://shorturl.at/JturQ>
- Görsel 10. <https://www.highpointprintmaking.org/calendar/2021/9/24/cbmlip>
- Görsel 11. <https://www.highpointprintmaking.org/calendar/2021/9/24/cbmlip>
- Görsel 12. <https://www.highpointprintmaking.org/calendar/2021/9/24/cbmlip>
- Görsel 13. <https://artlimes.com/showroom/buy-art/jaco-putker/interior-no-53>

BÖLÜM 5

Çukur Baskı: Geleneksel Tekniklerden Dijital Çağa

Özgür UĞUZ¹

GİRİŞ

Baskiresim sanatı, tarih boyunca yeni teknikler ve yöntemler eklenerek gelişmiş, sonunda bağımsız bir ifade dili haline gelmiştir. Baskiresimdeki bu evrimi yalnızca teknik ilerlemelere bağlamak mümkün olmasa da artan teknik seçeneklerin baskiresmin sanatsal değerini ve ifade gücünü artırdığı bir gerçektir. İlkel baskı tekniklerinden günümüz dijital baskı yöntemlerine kadar geçen süreçte, yüksek baskı, metal gravür, litografi gibi geleneksel yöntemlere; serigrafi, foto-gravür, dijital baskı gibi modern teknikler eklenmiş ve baskiresim sanatı zengin bir araç çeşitliliğine sahip olmuştur. Bu çeşitlilik, baskiresim sanatını yalnızca sanatsal bir disiplin değil, aynı zamanda detaylı teknik bilgi ve beceri gerektiren bir uzmanlık alanına dönüştürmüştür.

1. BASKİRESİM SANATININ EVRİMİ VE ÇUKUR BASKININ YERİ

Çukur baskı tekniği, günümüzde en yaygın baskı yöntemlerinden biri olarak kabul edilir. Bu popüleritenin sebebi, tekniğin hem sanatsal hem de ticari ihtiyaçlara cevap verebilmesidir. İlk uygulamalarında işlevselliğin ön planda olduğu çukur baskı, tarihsel süreçte sanatçılar ve zanaatkârlar tarafından estetik amaçlarla da kullanılmıştır. Yöntemin bu çok yönlü yapısı, günümüz sanatı ve ticari üretiminde önemli bir teknik olarak varlığını korumasına katkıda bulunmuştur. Çukur

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Baskı Sanatları Bölümü, ozguruguz@anadolu.edu.tr, ORCID iD:0000-0002-9096-0608

Bu teknolojiler, çukur baskının hassasiyet ve estetik özelliklerini korurken, dijitalleşmenin sunduğu esneklik ve hız avantajlarını da sürece dahil etmiştir. Elektromekanik resim işleme, çoklu renk ve desenlerin kolaylıkla işlenmesini sağlarken, lazer işleme teknolojisi çevre dostu bir alternatif olarak öne çıkar. Çukur baskının bu yeni dijital formları hem ticari hem de sanatsal baskı süreçlerinde büyük bir devrim yaratmış, geleneksel ve modern teknikleri bir araya getiren hibrit bir üretim anlayışını mümkün kılmıştır.

SONUÇ

Çukur baskı tekniği, tarih boyunca sanatsal ifadeden endüstriyel üretime kadar uzanan geniş bir yelpazede gelişim göstermiştir. İlkel yöntemlerle başlayan bu teknik, sanatçıların yaratıcı ihtiyaçlarını karşılamak ve toplumsal bilgi aktarımını kolaylaştırmak için sürekli evrilmiştir. Orta Çağ'daki ahşap baskılar ve metal gravürlerden Sanayi Devrimi'nin seri üretim baskılarına, günümüzde ise dijital teknolojilerle harmanlanmış hassas lazer yöntemlerine kadar olan süreç, çukur baskının teknik, estetik ve işlevsellik açısından çok yönlü bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Bugün çukur baskı, sanatsal özgünlüğü korurken endüstriyel verimlilikle birleştirilen hibrit bir teknik olarak varlığını sürdürmektedir. Ambalaj tasarımından sanatsal eser üretimine, banknot baskısından güvenlik dokümanlarına kadar geniş bir alanda kullanılabilmesi, bu tekniğin evrensel bir dil haline gelmesini sağlamıştır. Çukur baskı hem geleneksel mirası hem de teknolojik yenilikleri bir araya getirerek, sanat ve endüstri dünyasında eşsiz bir yer edinmiştir.

KAYNAKLAR

- Ann V. Gunn Sandby. (2012). *Greville and Burdett, and the 'Secret' of Aquatint*, Print Quarterly, XXIX, no.2. s:178-180.
- Fischer, C. J. (2010). *Alsace To The Alsations?* <https://doi.org/10.3167/9781845457242>
- Kimba, F. Kerner, S. & Piknych, S. (2017). *Different methods of printing transfers for ceramic bases and their ecological aspect*. In F. Kimba, S. Kerner, & S. Piknych, *European Scientific e-Journal*. <https://doi.org/10.47451/her2020-11-00>
- Lambert S., (2001) *Prints: Art and Techniques*, Victoria & Albert Museum.
- Mayor, A. H. (1958). *A Bequest of Prints by Callot and Daumier*. In A. H. Mayor, *The Metropolitan Museum of Art Bulletin* (Vol. 17, Issue 1, p. 8). Metropolitan Museum of Art. <https://doi.org/10.2307/3258806>
- Morgan P. W. *Paul Pretsch's "Photographic Art Treasures, the First Book of Printed Reproductions of Photographs"* <https://historyofinformation.com/detail.php?id=1773> (Erişim Tarihi: 13-11-2024).

- Orenstein, N. Rembrandt van Rijn (1606–1669): *Prints*. In *Heilbrunn Timeline of Art History*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000–. http://www.metmuseum.org/toah/hd/rembp/hd_rembp.htm (October 2004)
- Sørensen, H. H. (2020). *Offerings and the Production of Buddhist Scriptures in Dunhuang during the Tenth Century*. In H. H. Sørensen, *Hualin International Journal of Buddhist Studies* (Vol. 3, Issue 1, p. 70). <https://doi.org/10.15239/hijbs.03.01.03>
- Thompson, Wendy. *The Printed Image in the West: Engraving*. In *Heilbrunn Timeline of Art History*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000–. 13-11-2024 tarihinde http://www.metmuseum.org/toah/hd/engr/hd_engr.htm adresinden erişilmiştir.
- Zelen, Joyce. (2020). *The Empress and The Black Art: An Early Mezzotint by Eleonora Gonzaga (1630-1686)*. *The Rijksmuseum Bulletin*. 68. 361-366. <https://doi.org/10.52476/trb.9594>.
- Britannica, History of Printmaking. 09.11.2024 tarihinde <https://www.britannica.com/art/printmaking/History-of-printmaking> adresinden erişilmiştir.
- Prepressure, The History of Print from 1800-1849. 11.11.2024 tarihinde <https://www.prepressure.com/printing/history/1800-1849> adresinden erişilmiştir.
- Westmont Magazine. (2013). An Introduction to Jean-Baptiste-Camille Corot 11.11.2024 tarihinde <https://www.britannica.com/biography/Karl-Klic> adresinden erişilmiştir.

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1. Diamond Sutra rulosundan bir kesit
https://tr.wikipedia.org/wiki/Elmas_Sutra#/media/Dosya:Jingangjing.jpg
- Görsel 2. Yapımcısı bilinmiyor, Bir Bahçede Dört Bakire Azizle Madonna, 1418, Ahşap baskiresim, 21,7 x 33 cm, Almanya. <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/434153>
- Görsel 3. Yapımcısı bilinmiyor, 1520, C harfi, Crible tekniği, 4,8 × 4,8 cm, İtalya
<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/700385>
- Görsel 4. Martin Schongauer, Aziz Antonius'un Ayartılması, 1470-75 Bakır üzerine Metal kazıma, https://www.metmuseum.org/toah/hd/engr/hd_engr.htm
- Görsel 5. Daniel Hopper, Asker ve Karısı, 20 × 15,6 cm, Asit Oyma, 1505-1510
<https://dia.org/collection/soldier-and-his-wife-48307>
- Görsel 6. Amelia Elizabeth, Ludwig von Siegen, 41,8x30,3 cm, 17. Yüzyıl
<https://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/18.47/>
- Görsel 7. Los Caprichos, İlk Edisyon, 1799, plate 41, 'Ne daha fazla ne daha az'. Aside yedirme ve Aquatint <https://www.pomona.edu/museum/collections/etchings-francisco-de-goya>
- Görsel 8. The Steerage, 1907, Fotogravür, Alfred Stieglitz, 32,2 x 25,8 cm
<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/267836>
- Görsel 9. Johann Friedrich Ludwig Heinrich August Riedel, The Greek Florist, Fotogalvanografi, 1854, Almanya
<https://www.proantic.com/en/1117348-galvanography-by-leo-schoninger-the-greek-florist-dated-1851.html>
- Görsel 10. Lebbeus Colls, Baskı: Paul Pretsch, fotogalvanografi, 21,5x17,6 cm, 1856
<https://www.flickr.com/photos/photohistorytimeline/10994016743/in/album-72157624807852727/>

BÖLÜM 6

Sınırları Aşmak: Baskiresimde Yeni Medyumlar ve Dijital Dönüşüm

Emre İNAN¹

GİRİŞ

Baskiresim, geleneksel anlamda belirli bir yüzeye kalıplar aracılığıyla baskı alma ve çoğaltma sürecine dayanır. Bu süreçte kullanılan teknikler arasında ağaç baskı, gravür, litografi, serigrafi ve linolyum baskı gibi yöntemler yer alır. Her bir teknik, malzemenin özelliklerine ve sanatçının sürece doğrudan müdahalesine bağlı olarak farklı sonuçlar üretir. Örneğin, ağaç baskıda kullanılan plakanın dokusu ve damarları, eserin estetik yapısını etkilerken, gravür gibi yöntemlerde metal yüzeyin oyulmasıyla elde edilen ince çizgiler, detaylı kompozisyonların oluşturulmasına olanak tanır. Bu süreçlerde sanatçı, malzemenin sınırlarını zorlayarak kendine özgü bir estetik dil yaratır. Geleneksel üretim tekniklerinin malzeme, teknik bilgi ve becerinin kullanımına dayalı olması, sanatçının üretim süreciyle kurduğu bağın güçlenmesini sağlar ve bu da esere somut bir karakter kazandırır. Tarih boyunca değişen toplumsal ve teknolojik koşullara uyum sağlayarak evrilen baskiresim, 15. yüzyılda matbaa teknolojisinin gelişimi ile geniş kitlelere ulaşmıştır. Bu süreçte baskiresim hem görsel hem de metinsel bilginin yeniden üretilmesi ve yayılmasında bir köprü işlevi görerek bireysel ve kolektif bilincin oluşumunda temel bir araç olmuştur. Özellikle 19. yüzyılda, taşbaskı (litografi) ve serigrafi gibi teknikler, protesto hareketlerinde ve politik içerikli afişlerin üretiminde kullanılmıştır. Baskiresim, ideolojik mesajların görselleştirilip dağıtılmasını mümkün kılmış, toplumun farklı kesimlerinin eği-

¹ Sanatta Yeterlik Öğr. Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Baskı Sanatları ASD., emreinan@anadolu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0592-2664

çerçevesini ve ifade araçlarını yeniden tanımlayarak, geleneksel sanat pratikleri ile çağdaş anlayışlar arasında bir köprü kurmuştur. Bu dönüşüm, baskiresim sanatında da derin bir iz bırakmış; geleneksel tekniklerin dijital araçlarla harmanlanması, melez bir estetik anlayışın gelişimine zemin hazırlamıştır.

Baskiresimde dijital teknolojilerin kullanımı, bu sanat disiplininin sınırlarını genişleterek hem yaratım sürecine hem de estetik deneyime çok boyutlu bir katkı sunmaktadır. Dijital medyumların olanakları, baskiresmin geleneksel temelleri üzerinde şekillenmekle birlikte, bu temelleri dönüştürerek çağdaş sanatın dinamik yapısına uyum sağlamaktadır. Böylece, dijital teknolojiler sadece bir araç değil, aynı zamanda sanat söylemini ve sanatçı-izleyici ilişkisini yeniden inşa eden bir etken haline gelmiştir.

Sanatın dijitalleşme süreci, yalnızca estetik bir deneyim sunmanın ötesine geçerek, izleyiciyi eserin aktif bir parçası haline getiren, etkileşim odaklı yeni anlatım biçimlerini de beraberinde getirmiştir. Bu durum, baskiresmi yalnızca bir üretim tekniği değil, farklı disiplinler ve teknolojilerle bütünleşebilen, esneklik sunan bir ifade alanı olarak yeniden tanımlamıştır.

Sonuç olarak, baskiresim sanatının geleceği, geleneksel ve çağdaş arasındaki sınırların ötesinde, dijital teknolojilerin sunduğu yaratıcı potansiyeli benimseyen ve yenilikçi anlatım biçimlerini araştıran bir bağlamda şekillenecektir. Sanatçılar, yeni medya araçlarını keşfederek, baskiresmi disiplinler arası bir alan olarak daha da zenginleştirme potansiyeline sahiptir. Bu süreçte hem teknik hem de kavramsal anlamda risk alarak yeni estetik ve anlatım biçimlerine ulaşmak, baskiresmin evriminde önemli bir rol oynayacaktır.

KAYNAKLAR

- Fırıncı, Mehmet. (2013). *Dijital Çağda Geleneksel Baskı Resim ve Teknikler Arası Geçiş (Melezleşme)*. Sanat ve Tasarım Dergisi, Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Cilt 4, Sayı 4.
- Gale, Colin. (2006). *Etching and Photopolymer Intaglio Techniques (Printmaking Handbooks)*.
- Hamilton, Paul. (2009). *Drawing with printmaking technology in a digital age*.10.10.2024 tarihinde http://www.lboro.ac.uk/departments/sota/tracey/dat/images/paul_hamilton.pdf adresinden erişilmiştir.
- Hybrid Digital Print. Course Content "The Digital Imaging II", Department of Art and Dizayn in Arcadia University, Pennsylvania-USA http://web.me.com/digitalmedia/DI2_Assignments/Digital_Imaging_II_Hybrid_Digital_Assignment_files/Hybrid%20Digital%20Print.pdf
- Kam, W. Ng. (2023). 3D Printing: A Revolutionary Manufacturing Technique 10.11.2024 Tarihinde, https://www.researchgate.net/publication/376409489_3D_Printing_A_Revolutionary

Manufacturing_Technique adresinden erişilmiştir.

Kerlow, Isaac (2010). *Digital Physicality: Printmaking*. CAT 2010 London Conference, 3. February.

Paul, Christiane (2008). *Digital Art*. Thames and Hudson: London.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. Jaco Putker, "Interior No: 62" Fotopolimer Gravür, 18x24 cm, 2017.

<https://www.jacopotker.com/interiors>

Görsel 2. Tauba Auerbach, "Mesh Moire I" 100x75 cm, Ahşap üzeri lazer kesim renkli gravür. 2012. <https://www.invaluable.com/auction-lot/tauba-auerbach-mesh-moire-i-8-c-1e440538ba>

Görsel 3. Jonty Hurwitz, "Lost Me" 3D katmanlı üretim, 100x100 cm, 2015.

<https://www.eden-gallery.com/artwork/jonty-hurwitz-lost-me>

Görsel 4. Helen Frankenthaler, "Gateway Screen", Ahşap triptik panel üzerine monoprint, ipek baskı, stencil baskı, 200x250x10 cm, 1988. <https://magazine.art21.org/2012/01/13/the-unabashed-ly-beautiful-prints-of-helen-frankenthaler/>

Görsel 4. Martin R. Baeyens 'Never ever forever' 42x58.5, 2019

<https://martinbaeyens.wixsite.com/portfolio/graphic>

Görsel 5. Lisa Bulawski, "Amor Fati", Inkjet baskı, Kollograf, Kurukazıma 31x43 cm, 2015.

<https://lisabulawsky.com/portfolio/amor-fati/>

BÖLÜM 7

Birey- Doğa İlişkisi: Semih Çınar'ın Yapıtları Üzerine Bir İnceleme

Merve ALTIN AKKAYA ¹

|GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz doğa, insanlığın bilim felsefe ve sanat gibi tüm yaratımlarında konu olarak ele alınmıştır. Çünkü doğa insanın neden ve nasıl olduğunu bilmeden kendini içinde bulduğu, kendi kontrolü dışında ve onun elinden çıkmamış canlı ve cansız varlıkların toplamıdır. Doğa kavramının felsefe terimleri sözlüğündeki anlamı: “Maddi evren; zaman ve mekan içinde bulunan şeylerin oluşturduğu sistem; olayların, güçlerin ve fenomenlerin, bilebildiğimiz evreni meydana getiren kompleksi. Cansız dünyanın tam karşıtı olarak, canlı varlık alemi, canlı dünya” (Cevizci, 2003, s.111) dolayısıyla sürekli bir değişim içerisinde.

Doğanın insan yaratımlarındaki yeri öyle önemlidir ki insanın doğaya karşı anlam arayışları mitlere dönüşmüş, henüz anlamlandıramadığı doğa olayları kimi zaman tanrısal bir ceza, kimi zaman da kendilerine sunulan bir hediye olarak kabul görmüştür. İnsanların doğaya karşı bu tür tutumlarının izlerini dünya mitolojilerinde pek ala görmekteyiz. Birbirleriyle hiç etkileşime girmemiş insanların dahi benzer mitler oluşturmalarının nedeni, aynı doğanın bir parçası olmalarıdır. Çünkü, “Tüm insanlar doğar, büyür ve ölür” der Joseph Campbell (2013, s.61). Yani güneş herkes için doğar ve batar, ay herkes için karanlıkta parlar, rüzgar herkes için eser...vs.

¹ Arş. Gör. Dr., Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü, mervealtin984@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-8989-3399

KAYNAKLAR

- Aşkaroğlu, Veli. (2017). *Toplum ve Birey: Yabancılaşma Üzerine Kuramsal Bir Tartışma*. Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi, 35(35), 78-83. <https://doi.org/10.17498/kdeniz.341181> Erişim Tarihi: 01.11.2024.
- Bookchin, Murray. (1996). *Ekolojik Bir Topluma Doğru*. Çev: A. Yılmaz. Ayrıntı Yayınları. İstanbul.
- Campbell, J. Moyers, B. (2013). *Mitolojinin Gücü. Kutsal Kitaplardan Hollywood Filmlerine Mitoloji ve Hikayeler*. (Z. Yaman, Çev.). MediaCat Kitapları. İstanbul.
- Cevizci, Ahmet. (2003). *Felsefe Terimleri Sözlüğü*. Paradigma Yayınları. İstanbul.
- Çınar, Semih. (2022). *Bireyin Ekolojisi ve Sanatsal Gerçeklik*. Sanatta Yeterlik Tezi, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Kris, Ernst, Kurz Otto. (2013). *Sanatçı İmgesinin Oluşumu: Efsane, Mit ve Büyü*. İthaki Yayınları. İstanbul.

Görsel Kaynaklar

Görsel 1. 2.3.4.5.6.7.8.

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> Erişim Tarihi: 05. 11.2024

BÖLÜM 8

Ümit Parsıl'ın Gravür Baskılarında Mitolojik Temalı Eserler

Fahrettin GEÇEN¹

|GİRİŞ

G enç kuşak çağdaş sanatçılar arasında yer alan Ümit Parsıl, Kahramanmaraş doğumludur, yüksek öğrenimini Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde yüksek onur derecesiyle tamamlamıştır. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Bileşik Sanatlar Anasanat Dalı'nda ve sonrasında ise Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Resim Bölümü'nde lisans üstü eğitimini tamamlamıştır. Uzun yıllar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda Resim/Görsel Sanatlar Öğretmeni olarak görev yapmıştır. “Görsel Algılama” ve “Sanatta Yaratıcılık” isimli ülke genelinde iki kitabı yayımlanmıştır. Adıyaman Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü'nde Öğretim Görevlisi olarak çalışmış, aynı zamanda Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda Tasarım Bölüm Başkanlığı yapmıştır, Adıyaman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde (2547 sayılı Kanununun 13/b-4 maddesi) öğretim görevlisi olarak 5 yıl görev yaptıktan sonra kendi isteği ile eski görev yeri olan Adıyaman Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu El Sanatları Bölümü'ne tekrar dönerek akademik ve sanat hayatına devam etmekte olan Parsıl, baskıresim çalışmalarında birçok baskı teknikleriyle eserlere imza atmış, çukur baskı tekniği olan gravür baskı tekniğinde de kendine has üslup ve yorumlarla eserler üretmiş ve üretmeye devam etmektedir.

¹ Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, Resim Bölümü, fahrettin.gecen@inonu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0787-7505

hem de çizgilerin hareketliliği açısından son derece hareketli bir görünüm sergilemektedir. Tek bir kadının farklı olayları yaşadığı eser mitolojik bir olayı çok yönlü anlatmaktadır.

KAYNAKLAR

- Fielding, M. (2015). *Techniques of Printmaking: A Comprehensive Guide*. London: Thames & Hudson.
- Gage, J. (2006). *Color and Meaning: Art, Science, and Symbolism*. Berkeley: University of California Press.
- Griffiths, A. (1996). *Prints and Printmaking: An Introduction to the History and Techniques*. Berkeley: University of California Press.
- Hard, R. (2004). *The Routledge Handbook of Greek Mythology: Based on H.J. Rose's Handbook of Greek Mythology*. London: Routledge.
- Ögel, B. (1971). *Türk Mitolojisi*. Ankara: MEB Yayınları.
- Morford, M. P., & Lenardon, R. J. (2003). *Classical Mythology*. Oxford: Oxford University Press.